

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ
της προσφυγής υπ' αριθ. 66808/01
την οποία κατέθεσε ο Β□ Λ
κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συγκροτηθέν στις 6 Μαΐου 2003 από τμήμα απαρτιζόμενο από τους δικαστές:

P. LORENZEN, *Πρόεδρο,*

K.Λ. POZAKH,

F. TULKENS,

N. VAJIC,

A. KOVLER,

V. ZAGREBELSKY,

E. STEINER,

και από τον S. NIELSEN, *Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος,*

Έχον υπόψη την προρρηθείσα προσφυγή η οποία εισήχθη στις 27 Φεβρουαρίου 2001,

Έχον υπόψη την από 7 Μαρτίου 2002 μερική απόφαση,

Έχον υπόψη τις παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλε η εναγόμενη Κυβέρνηση και την αντίκρουση του προσφεύγοντος,

Αφού διασκέφτηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων, Β Λ, είναι Έλληνας υπήκοος, ο οποίος γεννήθηκε το 1937 και διαμένει στη Θήβα. Η εναγόμενη Κυβέρνηση εκπροσωπείται από τον Μ. Απέσσο, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και τη Β. Πελέκου, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Τα πραγματικά περιστατικά, όπως εκτίθενται από τους διαδίκους, έχουν εν περιλήψει ως εξής:

Στις 7 Νοεμβρίου 1990, ο υιός του προσφεύγοντος υπέκυψε σε έμφραγμα το οποίο υπέστη κατά την εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων.

Κατά το άρθρο 26 § 1 του Νόμου 1854/1951, μη μόνιμος στρατιωτικός δικαιούται συντάξεως εάν αποστρατεύθηκε με σωματική ή πνευματική ανικανότητα συνεπεία τραυματισμού ή ασθένειας προκληθείσας προδήλως και αναμφισβητήτως λόγω της στρατιωτικής θητείας.

Στις 19 Φεβρουαρίου 1992, ο προσφεύγων κατέθεσε στην 44^η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους αίτηση χορηγήσεως στρατιωτικής συντάξεως.

Στις 20 Νοεμβρίου 1992, η αίτηση του προσφεύγοντος απερρίφθη διότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο θάνατος του υιού του επήλθε «προδήλως και αναμφισβητήτως λόγω της στρατιωτικής θητείας» (απόφαση υπ' αριθ. 22715/1992).

Στις 25 Ιουλίου 1993, ο προσφεύγων προσέβαλε την απόφαση αυτή. Η προσφυγή του απερρίφθη στις 7 Νοεμβρίου 1993 (απόφαση υπ' αριθ. 1097/1993).

Στις 30 Ιουλίου 1993, ο προσφεύγων κατέθεσε νέα αίτηση στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, η οποία απερρίφθη για τους αυτούς λόγους στις 11 Απριλίου 1994 (απόφαση υπ' αριθ. 5229/1994).

Την 1^η Ιουνίου 1994, ο προσφεύγων προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 2

Οκτωβρίου 1998.

Στις 26 Μαρτίου 1999, το Ελεγκτικό Συνέδριο απέρριψε την έφεση την οποία εισήγαγε ο προσφεύγων κατά των υπ' αριθ. 1097/1993 και 5229/1994 αποφάσεων (απόφαση υπ' αριθ. 455/1999).

Στις 20 Σεπτεμβρίου 1999, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως. Η συζήτηση έλαβε χώρα την 1^η Νοεμβρίου 2000.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2000, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου κήρυξε τη διαδικασία καταργηθείσα διότι ο προσφεύγων είχε παραλείψει να κοινοποιήσει την αίτηση αναιρέσεως στον αντίδικο, το Δημόσιο.

ΑΙΤΙΑΣΗ

Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, ο προσφεύγων παραπονείται για τη διάρκεια της διαδικασίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ο προσφεύγων καταγγέλλει τη διάρκεια της ακολουθηθείσας στην υπόθεσή του διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει τα εξής σχετικά:

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί (...) εντός ευλόγου προθεσμίας, από δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

Η Κυβέρνηση υποστηρίζει κυρίως ότι το άρθρο 6 δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω. Επισημαίνει ότι ο προσφεύγων δεν διεκδικούσε μισθό ή πραγματική σύνταξη. Πράγματι, η περί ης ο λόγος στην παρούσα υπόθεση παροχή δεν συνδεόταν με σύμβαση εργασίας. Χορηγείται ως ηθική υποστήριξη στους γονείς των στρατιωτών οι οποίοι τραυματίστηκαν ή απεβίωσαν στο πλαίσιο της στρατιωτικής τους θητείας. Η παροχή αυτή ανήκει στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας, την οποία εξασφαλίζουν οι δημόσιες

υπηρεσίες, και εξαρτάται από την κυριαρχία του Κράτους. Επομένως, ακόμα και αν το αντικείμενο της επίδικης διαδικασίας αφορούσε περιουσιακό δικαίωμα του προσφεύγοντος, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν θα ήταν δυνατόν να χαρακτηριστεί το δικαίωμα αυτό ως δικαίωμα «αστικής φύσεως» διότι δεν αφορούσε σχέση μεταξύ του προσφεύγοντος και του Κράτους ενεργούντος ως εργοδότη. Η διαφορά της οποίας επελήφθη το Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν επομένως μία διοικητική διαφορά διεπόμενη από το διοικητικό δίκαιο.

Επικουρικώς, η Κυβέρνηση δηλώνει ότι η συνολική διάρκεια της διαδικασίας δεν παρουσιάζει μη εύλογο χαρακτήρα. Η καθυστέρηση η οποία παρατηρείται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου οφείλεται στον φόρτο εργασίας αυτής της δικαστικής αρχής.

Ο προσφεύγων δηλώνει αντίθετα ότι διεκδικούσε ιδιωτικό και περιουσιακό δικαίωμα, ο αστικός χαρακτήρας του οποίου δεν θα ήταν δυνατόν να αμφισβητηθεί, και ότι η διάρκεια της διαδικασίας ήταν υπερβολική.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην παρούσα υπόθεση, ο προσφεύγων διεκδικούσε στρατιωτική σύνταξη συνεπεία του θανάτου του υιού του, ο οποίος επήλθε στο πλαίσιο της στρατιωτικής του θητείας. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει ήδη κρίνει ότι οι διαφορές σε θέματα συντάξεων εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 § 1, διότι, μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία, ο υπάλληλος έχει διακόψει την ιδιαίτερη σχέση η οποία τον συνδέει με τη διοίκηση. Ευρίσκεται επομένως, και ακόμα περισσότερο οι δικαιούχοι του ευρίσκονται, σε μία κατάσταση εντελώς παρόμοια με εκείνη του μισθωτού ιδιωτικού δικαίου: η ειδική σχέση εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας με το Δημόσιο έπαυσε να υφίσταται, και ο υπάλληλος δεν δύναται πλέον να διαθέτει μέρος της κυριαρχίας του Κράτους (βλ. *Pellegrin κατά της Γαλλίας* [GC], n° 28541/95, § 67, CEDH 1999-VIII). Δεν διακρίνει κάποιον λόγο να απομακρυνθεί από τη νομολογία αυτή στην παρούσα υπόθεση. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση της Κυβερνήσεως.

Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, με γνώμονα τα κριτήρια τα οποία προκύπτουν

από τη νομολογία του σε θέματα «ευλόγου προθεσμίας», και λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων τα οποία διαθέτει, πρέπει η αίτηση αυτή να αποτελέσει αντικείμενο εξετάσεως επί της ουσίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομοφώνως,

Κάνει δεκτή την προσφυγή, με την επιφύλαξη όλων των λόγων ουσίας.

[υπογραφή]

Søren NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματέας

[υπογραφή]

Peer LORENZEN

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ